

SLOVÁCI SÚ NAJŠTASTNEJŠÍ OD ROKU 2012

Slovensko je v prieskume subjektívneho pocitu šťastia (World Happiness Report) toho roku na 29. mieste celosvetovo (oproti 35. miestu v roku 2022) a na 15. mieste v EÚ. Na škále 0-10 sa od roku 2012 Slovensko posunulo od skóre 5,7 na 6,5 (Graf 1).

- Na prvom mieste v EÚ aj celosvetovo opäť skončilo Fínsko so skóre 7,8 z 10. Najhoršie v EÚ sa cítia Bulhari (5,5). Vo V4 (Graf 2) je pred nami iba Česko (6,8). Najhoršie sú na tom Maďari (6), ktorí si však od roku 2012 najviac polepšili.
- OSN zostavuje rebríček každoročne, pozorované štáty však zoraďuje podľa údajov za ostatné 3 roky. Hodnoty subjektívneho pocitu šťastia analytici vysvetľujú viacerými faktormi: HDP na obyvateľa, sociálna podpora, priemerná dĺžka zdravého života, sloboda, dobročinnosť a korupcia.

ĎALŠÍ PRIESKUM POTVRDIL VEĽKÚ NESPOKOJNOSŤ SO SMEROVANÍM SLOVENSKA

S ekonomickou situáciou na Slovensku nie je spokojných 87 % jeho obyvateľov. Vyplýva to z prieskumu Bratislava Policy Institute a agentúry STEM Praha v rámci projektu RevivEU.

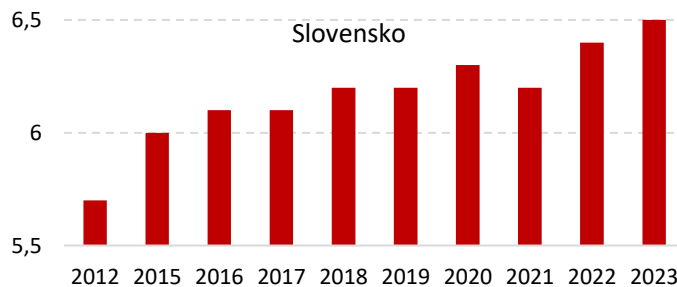
- S vývojom Slovenska nie je spokojných 81 % respondentov. Len 2 % sú presvedčené o opaku (Graf 3). Podobný výsledok (79 %) priniesol prieskum Eurobarometer z februára 2023. Slováci boli spolu s Bulharmi a Grékmi najpesimistickejší.
- V aktuálnom prieskume vyše 2/3 oslovených nie sú ochotné pomáhať ukrajinským utečencom, ak by to malo znížiť ich životnú úroveň, a 70 % je presvedčených, že štát Ukrajincom pomáha viac ako vlastným občanom.
- Rovnaký podiel opýtaných je proti dodávkam zbraní na Ukrajinu. Slovenská dočasne poverená vláda pritom rozhodla o poslaní stíhačiek MiG-29 Ukrajine a patrí medzi štáty EÚ, ktoré pre ňu chcú vyrábať muníciu.

CUDZINCI PRISPIEVAJÚ K ZAMESTNANOSTI

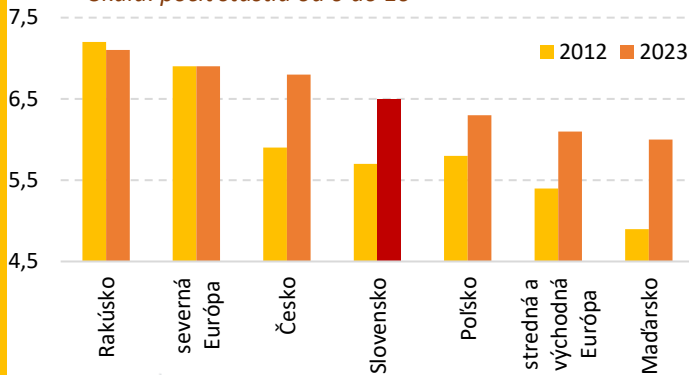
Počet cudzincov pracujúcich na Slovensku dosiahol nový rekord (vyše 90-tisíc). K rastu zamestnanosti vlani prispeli viac ako dvoma tretinami. V posledných troch mesiacoch zamestnanosť rástla len vďaka cudzincom (Graf 4).

- Najviac sa o to podľa Inštitútu finančnej politiky (IFP) zaslúžilo vyše 16-tisíc čerstvo zamestnaných ukrajinských utečencov. Celkovo na Slovensku pracuje 35-tisíc Ukrajincov.
- Cudzinci často pracujú na nízko kvalifikovaných pozíciách, ktoré majú firmy dlhodobo problém obsadiť.
- Cudzinci sa prevažne zamestnávajú v okresoch s nízkou nezamestnanosťou a prebytkom voľných pracovných miest. Približne 80 % z nich pracuje na západnom Slovensku (IFP).

Graf 1: Vývoj indikátora šťastia na Slovensku

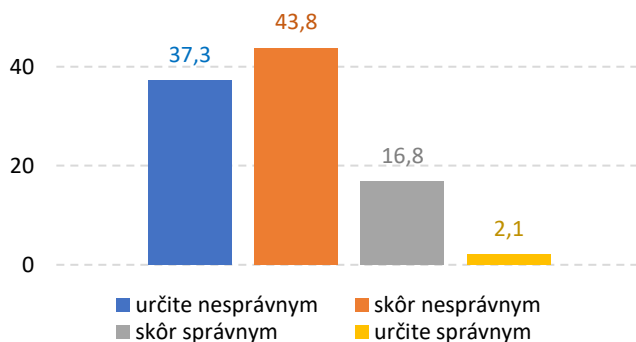

Graf 2: Priemery subjektívneho pocitu šťastia vo V4 a Rakúsku Škála: pocit šťastia od 0 do 10

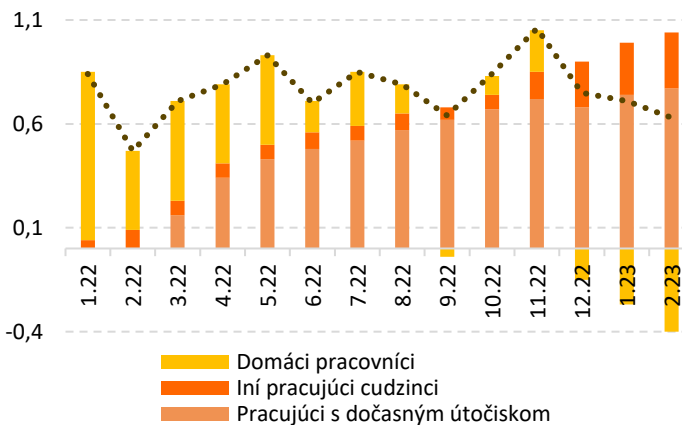
Zdroj: „World Happiness Report“ OSN

Graf 3: Myslíte si, že sa situácia v SR vo všeobecnosti vyvíja správnym alebo nesprávnym smerom? (%)

Zdroj: Bratislava Policy Institute / STEM

Graf 4: Príspevok k rastu zamestnanosti po mesiacoch (%)

CENY POTRAVÍN ZREJME KLESNÚ AŽ O ROK

Inštitút finančnej politiky (IFP) očakáva výraznejšie spomalenie rastu cien potravín až v roku 2024 (5,4 %) po spomalení rastu cien agrokomodít na svetových trhoch (Graf 5) a vďaka kompenzáciám vysokých cien energií.

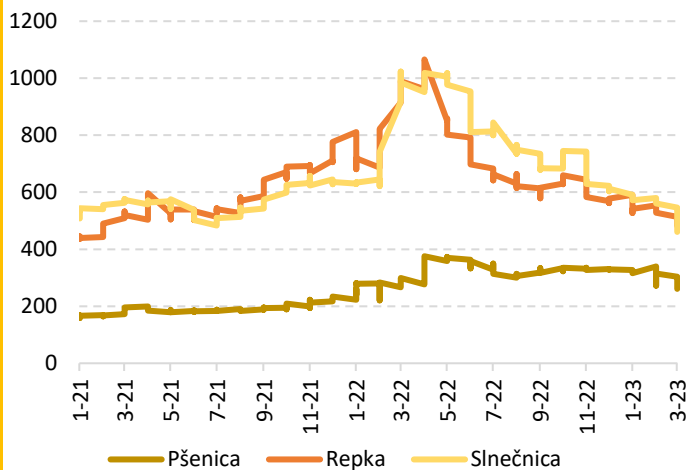
- Ceny potravín v tomto roku majú rásť tempom 18,9 %. Vlni rástli na úrovni 19,3 %.
- Podľa Štatistického úradu SR vo februári 2023 najviac domácností vo výdavkoch pocítili rast cien chleba a obilnín (medzimesačne o 2 %). Hoci sa cena pšenice ustálila (Graf 5), chlieb ešte stále dražšie. Pokles cien repky a slnečnice sa už pretavil do zlacnenia olejov a tukov (Graf 6). Do cenotvorby však vstupujú aj ceny energií.
- Prognóza nezohľadňuje najnovšie zastropovanie 400 cien potravín, na ktorých sa dohodlo 8 obchodných reťazcov.
- Výrobcovia protestujú, že neboli zahrnutí do diskusie a boja sa prenesenia znížených zastropovaných cien do marží. Námietky majú aj majitelia menších predajní, ktorí to považujú za neférové.
- Možné podozrenie z kartelu preveruje protimonopolný úrad, ktorý ale zatiaľ nevyhodnotil, či dohoda reťazcov ohrozila hospodársku súťaž.

V INDEXE DIGITALIZÁCIE SI SLOVENSKO POHORŠILO

Slovensko v Indexe digitálnej ekonomiky a spoločnosti (DESI) kleslo na 5. najhoršiu priečku v EÚ. Od roku 2019 má jeho skóre v indexe klesajúci trend a dlhodobo je pod priemerom Únie (Graf 7).

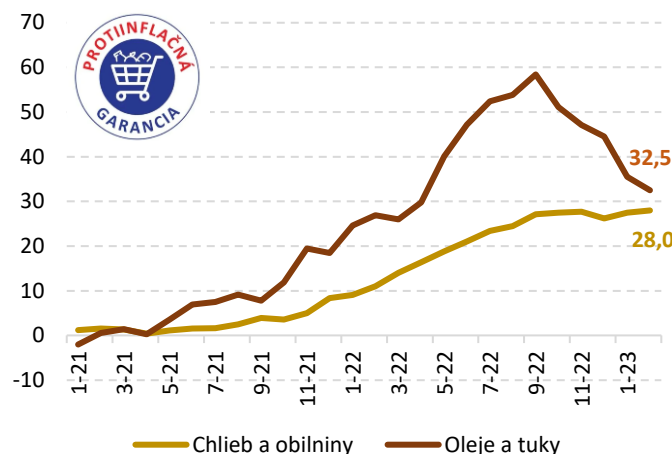
- V porovnaní s rokom 2017 sa Slovensko prepadlo v dvoch zo štyroch oblastí DESI. Najvýraznejší prepad zaznamenalo v oblasti integrácie digitálnych technológií. Z 15. miesta kleslo na 21. miesto v EÚ (Európska komisia / DESI).
- Slovensko stagnuje v oblasti digitálnych a verejných služieb, zároveň je to však najhoršie umiestnenie (24. miesto) v porovnaní s inými oblasťami.
- Index DESI sumarizuje ukazovatele digitálnej výkonnosti Európy a sleduje pokrok štátov EÚ.
- Slovensko z eurofondov na roky 2014-2020 určených na digitalizáciu zatiaľ vyčerpalo iba 29 % prostriedkov. Keďže ich môže minúť už len do konca roka 2023, zrejme nezanedbateľnú časť dotácií nevyužije.

Graf 5: Vývoj cien pšenice, repky a slnečnice (€ na tonu)

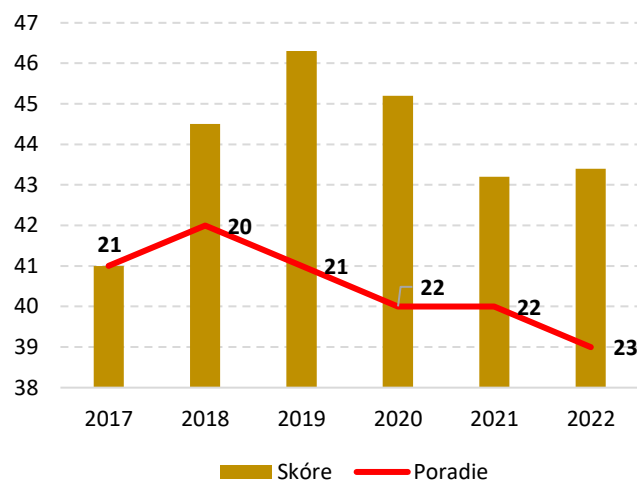
Zdroj: EK, IFP

Graf 6: Vývoj cien chleba, obilnín a olejov, tukov (medziročná zmena, v %)

Zdroj: Štatistický úrad

Graf 7: Skóre a poradie Slovenska v rámci EÚ celkovej hodnoty DESI indexu

Zdroj: DESI – Európska komisia